

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

(ВЛАСНИК МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА)

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ ИЗЛАЗИ ЈЕДАНПУТ, А ПРЕМА ПОТРЕБИ И ВИШЕ ПУТА НЕДЕЉНО. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а на основу чл. 34. закона о пословном реду у Државном Савету, одобрено је решење Државног Савета од 22. априла т. г. Бр. 823. донето на основу чл. 144. тач. 9. Устава, које гласи:

„да се Д-р Јован Кујачић, контрактурални секретар санитетског одељења Министарства Унутрашњих Дела, родом из Грахова и поданик црногорски, по својој молби прими у српско поданство заједно са женом Марицом и малолетном децом: Мирком, Вером, Олгом, Чедомиром и Вукосавом, изузетно од § 44. грађанског закона, пошто је поднео уредан отпуст из својег садашњег поданства.“

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 8. маја 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а на основу чл. 34. закона о пословном реду у Државном Савету, одобрено је решење Државног Савета од 30. априла 1913. године. Бр. 1067, донето на основу чл. 144. тач. 9. Устава, које гласи:

„да се Д-р Светозар Мохачанин, лекар из Београда родом из Осека и поданик угарски, по својој молби прими у српско поданство изузетно

од § 44. грађанског закона пошто је поднео уредан отпуст из својег садашњег поданства.“

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 8. маја 1913. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ЗАДРУЖНО НАСЛЕДНО ПРАВО

ПО

ГРАЂАНСКОМ ЗАКОНИКУ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

(НАСТАВАК)

Да ли девојке у кући заостале морају у кући радити и задрузи припомагати? Ове су, свакако, дужне то чинити по оном општем задружном правилу, да сваки у задрузи мора, према својој моћи, радити. Нарочито ту обавезу има она девојка, чијим се искључењем из заоставштине де cuius-ове задруга није много користила, пошто та заоставштина није била знатна. Али *quid*, ако девојка неће да ради, или ако је она задругу самовољно напустила? Да ли би она и тада могла тражити од задруге издржање у новцу? Ми мислимо да би. Несумњива је ствар да право издржања и удомљења оних кћери које су, по §-у 397. Грађ. Зак., искључене синовима из очевога наслеђа није везано ни за какву њихову дужност рада: браћа морају овде издржавати своје сестре, и ако оне не живе са њима и ни у чему им својим радом не припомажу. §. 397. даје кћерима право на издржање и удомљење као накнаду зато што оне не наслеђују. У истом положају су и девојке у задрузи које, према нашим објашњењима, имају право издржања и удомљења. Задруга им ово мора дати и ако оне у задрузи не раде, ма из каквога то разлога

било.¹⁾ Девојка у задрузи, у осталом, може из ове отићи, чим постане пунолетна, јер од тада над њом престаје старатељска власт задружнога старешине (чл. 111. Зак. о Старатељству), осим случаја да она мора, и по пунолеству, бити под стараоштвом (§. 151. Грађ. Зак. и чл. 139. Зак. о Старатељству). То истиче из начела лично слободе које је опште, које, то јест, вреди и за женска лица као и за мушка. Питање је само ово: да ли је, тако исто, задруга у власти да и девојку из задружне куће крене кадгод хоће? На сваки начин, она то не може чинити, ако је девојка још малолетна односно ако је, ма да пунолетна, под старешининим стараоштвом. Али, како ће бити, ако је она пунолетна и уопште није под стараоштвом? Треба одговорити да задруга има право кренути из своје средине пунолетну девојку свакад када би морални интереси задруге то захтевали, н. пр., девојка је нерадница, што даје осталим укућанима рђав пример, или она има такво владање које штети углед задруге. Али и таквој девојци задруга мора давати издржање према вештачкој оцени, ако се она са њом не би поравнала, онако исто као што су браћа дужна издржавати и удомити сестру, па ма она својим животом не била достојна да носи име свога оца. Лиштити девојке њиховога права овде, то би било тако исто као када би се хтело наследнику одузети наслеђе зато што није доброг владања. Ма како био рђав онај који је наследио — а он је наследио јер није био, по законским прописима, недостојан (§. 419. Грађ. Зак.) — он не може бити кажњен никад, са тих консидација, губитком наслеђенога имања.

Али, да ли задруга може, и без оправданог разлога, захтевати да пунолетна девојка иде из куће, стим да јој она даје издржање у новцу и за удају спрему? Другим речима, да ли задруга може по вољи да бира: да такву девојку задржи у својој средини или да је, под реченим условом,

¹⁾ И деца мушка коју отац мора до пунолества издржавати (§. 117., Грађ. Зак.) нису дужна радити, као ни девојке које отац има да издржава све до удаје (§. 117. Грађ. Зак.).

из ове удали? Питање се поставља зато што за девојку може да не буде равнодушно да ли ће она живети у задружној кући, у средини своје родбине, или одвојено од ове. Осим тога то не може за њу бити индиферентно ни са гледишта удаје њене: факат да је њу задруга, и ако без икакве кривице њене, кренула из задружне куће, могао би штетно утицати на њен девојачки глас. С друге стране, пак, стоји принцип личне слободе, који се противи да неко мора бити и живети у друштву са оним са којим он то неће. Ми мислимо да се и овде овај принцип мора одржати у снази, али, наравно, задруга ће морати и ту обезбедити девојци издржање — оно и онакво какво би она имала у задружној кући — као и спрему и удомљење. Разуме се да ће се, у пракси, ретко да не кажемо никад, десети да задруга неће да држи у својој средини једну девојку која, за такву меру, није дала никаквог повода.¹⁾

Враћајући се сада на удовицу и њено издржање, да видимо шта ће се и колико њој, у случају деобе, оставити из задружно заједнице на име њеног ужитка. Овде ваља применити опште прописе о удвичком ужитку, по оном интерпретационом правилу, да се општи прописи морају применити свуда тамо где се од њих није одступело. Овде могу бити два случаја: 1^о, §. 414. Грађ. Зак.: ако је умрли оставио као наследнике лица у том §-у побројана (децу, родитеље, браћу или сестре), удова ће имати, на заоставштини мужевљевој, раван део са тим наследницима. Н. пр., умрли је имао четврти део задружнога имања, а оставио је једног сина. Удова ће имати право на половину те четвртине, што значи да би она могла одвојити, ради вршења свога права ужитка, једну осмину задружнога имања. 2^о, §. 415. Грађ. Зак.: ако удова нема онаких наследника какве предвиђа §. 414., тада удова има право ужитка на целом делу свога мужа, н. пр., на једној четвртини задружнога имања, узимајући и овде горњи случај.

Живојин М. Перић.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

О ИСТУПИМА

ОД

Д-Р ТОМЕ ЖИВАНОВИЋА

(НАСТАВАК)

2. Ко другога на лажну тужбу противу власти наводи, као и онај, који лажну тужбу прави, у колико не би то спадало под § 209^а.

а) Радња се састоји дакле:

1^о У навођењу другога на лажну тужбу против власти.

¹⁾ В. о овом питању о издржању и удомљењу девојака у задрузи расправу Ги-а Гојка Никетића: *Девојка у задрузи* у којој је Г. Никетић, односно истога питања, дао извесне солуције са којима се ми не слажемо. (Архив, св. од 25. Јануара 1913. год., стр. 343. а 348.).

(1) Из начина изражавања („наводи“ се види, да није потребно, да је подстрекавани заиста подигао тужбу. Сматра се дакле и сам свршен покушај подстрекавања као самостално кривично дело.

(2) Под „влашћу“ се има овде наравно разумети сваки орган државне, општинске и у опште самоуправне власти.

(3) Без значаја је такође зашта би се власт имала оптужити од подстрекнутог. Но ако би се оптужба имала састојати у лажном обвинявању (оптужењу) из § 209. к. з., т.ј. ако би се орган власти имао оптужити, да је извршио какво кривично дело или прекршај званичне дужности, тако да би се против њега могла повести кривична или дисциплинска истрага, онда се има применити овај §, ако постоје и остали услови за његову примену. Подстрекивач би тада дакле одговарао за подстрекавање на лажно обвинење, ако је подстрекивани подигао тужбу, а овај за извршење лажног обвинења. В. о лажном обвинењу *Живановић* Основни Кривичног Права, Посебни Део I § 34.

2^о Или у *прављењу лажне тужбе против власти*. В. 1^о (2), (3).

3. Ко законе наредбе и поступке власти или појединих чиновника усмено или писмено или другим знацима опорочава или речи овакове о њима разноси или разказује, у колико не би то у већи род кривица прелазило^а.

а) Радња се састоји дакле:

1^о У опорочавању законих наредаба и поступака власти или појединих чиновника, т.ј. у оговарању истих.

(1) У § 103. к. з. наведено је поред опорочавања и *исмејавање*, које заједно с првим обухвата све, што се разуме под *омаловажавањем*, радњом код увреде. Но исмејавање је у ствари само једна врста омаловажавања¹⁾.

(2) Разлика између опорочавања из § 103. к. з. и овог овде лежи у томе, што оно прво треба да је *јавно* извршено.

(3) У § 103 к. з. није наведено и опорочавање *поступака* власти и појединих чиновника.

(4) Без значаја је, да ли је опорочавање учињено писмено, усмено или делом. Потребно је само, да *није јавно*, пошто би иначе спадало под § 103. к. з.

2^о Или у *проношењу* опорочавајућих речи, т.ј. у саопштавању другогме туђег опорочавања.²⁾

б) *Кривац*. — Пошто је овај иступ само једна лакша врста преступа из § 103 к. з. ст. 1, то је и овде потребан *умишљај*.

§ 8. О иступима у погледу „тишине“ и забрањених игара.

Ови су иступи предвиђени у глави XXXIX к. з., чији је наслов: „О иступима“.

1) В. Посебни Део II § 82 I 4 а.

2) Тако *Ценић* 864 („Нарав у овој тачки „или речи овакове“, вели, оће то да каже, да је и онај крив, који чувши шта други против какве наредбе ит.д. говори, тај његов говор разказује. Према овоме не казни се само онај, који говори, него и онај, који овога говор другима прича“).

лењима у *смотрену тишине* и у *смотрену забрањених игри*. Они су:

1. *Иступи из § 360. к. з.* — „Затвором од једног до три дана или у новцу до пет талира, воли се у овом §, да се казни:

1. Ко у вароши, на сабору код цркве или на вашару без дозволења власти пушку избаца“.

а) 1^о Радња се састоји дакле у *избацавању пушке у вароши, на сабору код цркве или на вашару*.

2^о Радња је *противправна*, кад је извршена *без одобрења власти*.

(1) Под „влашћу“ се има наравно разумети како полицијска тако и општинска.

(2) Оправдано је узети, да је противправност искључена онда, кад се је пуцало ради заштите каквог правно заштићеног интереса, н. пр. у случају пожара, ноћнег напада на кућу ит.д.¹⁾

б) *Кривац*. — Виност није потребна.

2. Ко би у вароши или селу ма какву вику или ларму чинио на досаду својих комшија и саграђана, пак на прву опомену полицијске власти не би од тога одустао^а.

а) 1^о Радња се састоји дакле у *прављењу ларме у вароши или селу на досаду својих суседа и саграђана*.

(1) Без значаја је дакле, да ли се ларма чини дању или ноћу.

(2) Ларма треба да је толика, да је на досаду другима т.ј. за њихов мир нарушава²⁾.

(3) Потребно је дакле, да је ларма на досаду *суседима* или *суграђанима*, дакле већем индивидуално неодређеном броју лица, а не само једноме лицу. Но то могу бити и становници једне куће³⁾.

(4) Радња се може састојати и у *нечињењу*, на име у *носпречавању ларме* (причињене н. пр. лавежом домаћих паса), ако постоји правна дужност на чињење⁴⁾.

2^о Оправдано је узети и овде, да је противправност искључена, кад је ларма учињена ради заштите правно заштићених интереса, н. пр. у случају напада ради *призивања помоћи*⁵⁾.

3^о За појам овог иступа потребан је један *специјалан услов инкриминације*: да извршилац није с лармом престао на *прву опомену полицијске власти*. Под овом влашћу има се наравно разумети и општинска.

б) *Кривац*. — В. 1 б.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

1) Уп. *Ценић* 865, *Урошевић* 372.

2) У § 360 т. 11 немачког к. з. говори се о мир нарушавајућој ларми. Спорно је, да ли је потребно, да је мир заиста нарушен, или је довољно, да може бити нарушен, да ли је дакле овај иступ кривично дело повреде или угрожавања. В. *Frank*, § 360. XI 1. Наш се законодавац изражава тако („на досаду“), да је овај иступ очигледно кривично дело повреде.

3) Уп. *Frank*, § 360 XI 1.

4) Уп. *Frank* § 360 XI 1.

5) Уп. *Frank* § 360 XI 1.

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ПРАВЕДНА КАЗНА

од
E. Williama Hornunga

Једнога дана колонијална банка у Цилангу, у Аустралији, нападнута је од једне индивидуе, наоружане до зуба, која пошто се задржа десет минута, изађе и однесе са собом суму од деветнајест хиљада фуната стерлинга у злату и банкама.

Играо сам „тениса“ кад сам чуо за овај догађај. Жена директора банке, која је била пријатељица моје пријатељице дође са ћерком. Једна је имала збуњен израз, друга нема од ужаса. Чуо сам како мајка са њених бледих усана пушта неке неразумљиве гласове. Читао сам чудновато узнемирење у крупним плавим очима младе девојке.

Породица је била на ручку у приватном стану у близини банке, не сумњајући ништа, кад један чиновник упаде унутра; изгледао је као луд.

Он је исто тако отишао на ручак и кад се вратио нађе деловођу и благајника, мртве, а касу разваљену. Није било излива крви. Револвер који је био на столу није се могао употребити пошто је био празан.

Несрећна жена директора предвиђала је вероватно последице несреће. Њен муж доживео је срамоту и несумњиво биће стављен под истрагу.

Опростих се, и у путу мислио сам на сиротог старца, који ће постати рушевина, замишљао сам сјајне плаве оча ове младе девојке која ће колико сутра примити положај гувернанте. И ове мисли више су ме ожалостиле но сам догађај.

Брзо сам дошао до зграде банке и ако нисам никог ни питао за пут. Огромна маса стојала је пред вратима, која су за данас била затворена.

Нисам могао прикупити никакве нове вести осим да је зликовац имао црну браду. Вече дође и не донесе ништа што би осветлило тајну, која је обузела све духове.

Већ је било доцкан, кад ми се учини да видим једног свог школског друга.

Диде, узвикнух.

Човек се окрете, и одмах сам га познао, чим ми је добацио поглед пун безобразне опрезности, који је десет година раније вадио душу директору гимназије.

Немам част да вас познајем, рече он, шта желите?

Ми смо другови, одговорих. Како сам се изненадио кад сам вас овде срео.

Како се зовете, упита он једним уморним тоном.

У том моменту сетих се да сам био истеран из гимназије и збунио сам се мојом неспретношћу.

Бевер, одговорих.

„Скарабе“ узвикну Дид обрадован.

И после једног тренутка он ми стеже руку и смејаше се мојој збуњености.

Одведем га кући, где смо разговарали.

Па шта радиш овде? упитам га. Чиновник сам у банци.

Да није у колонијалној банци, узвикнух.

Да, потврди он и климну главом. Па ти си био тамо данас.

Лупао сам главу цео дан ко би ми могао објаснити.

Нисам био у том моменту, одговори Дид, јер сам отишао на ручак. Могу ти само рећи што сам видео при своме повратку; благајник је лежао преко стола мртав, а деловођа је образовао једну масу поред њега. Обојица су погођени у главу. Каса је била празна, широм отворена, и сунце је продирало унутра. Ах! како сам желео да сам био ту.

Ти би се одупро, приметих ја гледајући његове мускулозне руке. Ти би напао на разбојника, ја то већ осећам.

Па нема ту ничег необичног, објасни он. Добитак је био огроман, а нисам имао шта да изгубим.

Сем живот?

То је исто толико колико и ништа. Па, Диде, зар мислиш да ти верујем.

Веровао или не, све ми је свеједно. У осталом ствар није у томе,

Дај ми цигару „Скарабе“.

Ти говориш о крађи али ако немаш ништа против да разговарамо и о другом чему. Страх ме је да стари Ланзон не изгуби положај. Он је директор и требао је да се стара да револвер буде увек пун.

Говори се и за сина Нед Кели,

али то је историја којој не треба веровати.

Али ако хоћеш веруј ми, да не треба далеко тражити човека који је покрао нашу банку. Ја сумњам на неке пуне поштовања становнике Циланга, који су у стању тако нешто да ураде, али они су уважени.

Ја ћу гледати да у томе одржим своје обећање пошто се објави.

А ја, ја ћу ти помоћи узвикнух. Ићи ћу за славу, част и задовољство а теби дати новац.

Добро, одговори он.

Затим наслони руку на моје раме и рече са лаким осмејком:

Зашто се ти не удружиш самном у другим стварима.

Какве друге ствари? упитам га.

Па да убијамо, у место да тражимо убице.

Шта си хтео с тиме да кажеш Диде?

Па оно што сам већ рекао. Ја нисам хтео ништа друго рећи. Шта вреди кад је човек ништа.

Погледај ме. Погледај ове моје ствари; погледај ове моје панталоне проваљене на коленима, то су ти знаци поштења. Ја сам ти сиромашан као црквени миш и то све због свог поштења.

Помисли на оног човека који је јутрос ухватио маглу са читавим капиталом и упореди га са мном.

Па зар не би пристао да будеш ко он. Што не би? До ђавола, Скарабе ти не знаш шта је живот. Оне будале које су поштени људи као ми они то не могу знати. Али ја хоћу да имам бољу судбину.

Кад један човек може сам чинити такве „планове“ могу и двојица, а зашто не тројица.

Хајде „Скарабе“, буди ти трећи па да похарамо сутра какву другу банку.

— Ти се само шалиш, одговорих ја смешећи се, али ако би икада пошао тим путем онда би пошао само с тобом Диде.

Он се одједаред уозбиљи.

Ако хоћеш да покушамо нешто, немој мислити да се ја шалим. Мој је живот промашен. То ме убија. Ја сам решен да покушам, хоћеш ли.

— Нећу, хвала.

Гледали смо се око у око. Њему се убрзо поврати онај осмејак и то исто тако брзо као што се уозбиљио.

— Добро, добро, брате, стари

мој Скарабе, доста је било, рече он, и нестане га на басамацима.

Имао је јаког утицаја на мене, да не кажем неку врсту хипнозе. Нико није имао као он у тој мери ту особину, која ме још дан данас, када ове редове пишем доводи до очајања; у његовом карактеру било је колико енергије толико и егонизма.

Код њега је циљ увек освештавао употребљена средства. Сем тога било је нечега, што је тешко окарактерисати, нешто што је у исто време изазивало и дивљење и презирење. Имао је врло кобан утицај на мене. У гимназији био је три у оку наставницима, док су га ђаци обожавали, па и сам сам био под тим утисцима.

Целе сам ноћи мислио на наш сусрет и чудноват разговор, и нисам могао спавати. Пушио сам мучки, онако без најмањег уживања, тек да ми прође време.

Отворих прозор. У том моменту чух звиждање, које ми привуче пажњу.

Биле су две пиштаљке, једна је долазила из далека а друга се одазивала непосредно под мојим прозором.

Нагох се. У светлости уличног фењера опазио сам шлем и беле панталоне, па их затим нестане у мраку. Мој прозор није био на великој висини. Скочим напоље и појурим за шлемом и оним белим панталонама, што сам их опазио. Био сам бос и у ноћним хаљинама.

Видео сам позорника који је јурио ка углу улице. Јурио сам за њим што сам брже могао. И поред тога што сам јурио највећом брзином нисам могао да се не насмејем комичној ситуацији. Јурио сам представника власти а он ме није чуо, јер сам био бос. Најзад га стигнем и пре него што је приметио моје присуство ставим му руку на раме. Никад у животу нећу заборавити његов израз лица, пун запрепашћења. Стаде, и ухвати се за револвер.

— Не бојте се ништа, викнух ја. Нисам онај кога ви тражите. Хајдемо брзо и ја ћу с вама да видим шта ће бити.

Он пристаде и појури даље. Ја за њим. За цело то време једнако је кроз ноћ одјекивале прва пиштаљка. Стигли смо у предграђе. Ускоро угледамо полицајца који је

звиждао иза угла једне ненастањене куће.

— Сад нас има доста рече он, и спусти пиштаљку.

Поставио сам једнога у башти иза куће. Она је иначе празна. Човек је унутра као миш у клопци. Али кога ми то доводите колега.

— Дошао сам да учествујем као добровољац у хватању кривца. Нећете ваљда одбити моју помоћ ако би се указала прилика.

Неколико тренутака доцније одох да се састанем са позорником који је стајао у башти, иза куће, док су ова двојица продирали унутра.

Не знам колико смо времена чекали кад одједном нестане светлости полицијских фењера на прозорима.

Без сумње попели су се на други спрат. Ускоро зачусмо из мрака страховиту ларму.

— Једва једном! рече мој друг и пође раширених руку вратима.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

Напишем писмо и затворим га, предам им га и изиђемо заједно; близу трга Сен-Жан растадосмо се и док сам ја стао да их посматрам оне одоше ка станици. Софија уђе прва, предаде писмо, поднаредник га прочита и рече: Дакле, ту сте обе; капларе, узми четири човека и одведи ове госпође у Управу. О свему овоме био сам се договорио са поднаредником кад сам ишао за ракију, а у писму сам био овако написао: „Господин шеф станице одвешће под јаком стражом у Управу полиције Софију Ламбер и Лизу Домер, које су ухваћене по наредби господина Управника“.

Нема сумње ове су жене тад много размишљале и свакако су погађале да ми се досадило бити њихова играчка. Сутра дан сам отишао у депо да их видим и да их питам како им је.

— Па, добро, одговори Софија, али ми га нисмо украде: затим окренув се Лизи: ти си крива; зашто си тражила човека који је у хапси?

— Зар сам ја то знала? Иди Бога ти, да сам то знала ја те уве-

равам... а после, шта хоћеш? тако је то морало бити...

— Све је то лепо и красно, само да хоће да нам бар каже колико ћемо бити у Сен-Лазару. Кажи, Жиле, знаш ли?

— Шест месеци најмање.

Само толико, повикаше обе на једанпут.

— Шест месеци! па то је готово ништа, настави Софија; то је већ прошло, хвала господин Управнику!

Добиле су један месец мање него што сам им ја прорекао.

Кад су пуштене дошле су опет к мени да ми даду неке нове податке. Овога пута биле су тачне. Доста често опажа се да су крадљивице непоправљивије него крадљивци. Софија Ламбер није се икад могла одрећи своје грешне навике. Још од десете године почела је красти и није имала још двадесет пету кад је више од трећине њенога живота било протекло у затвору. Некако одмах по моме доласку у полицију ја сам је ухватио те је била осуђена на две године затвора. Она ја нарочито краде по кућама које су издавале намештене станове; нико није био умешнији од ње у заваривању вратара, ни довитнији у средствима да избегне њихова питања. Кад би ушла у кући она би застајкивала на сваком одморишту на басамацима и разгледала би; примети ли у каквим вратима кључ, она би га полако окренула, ушла би у собу и ако је личност, која је ту становала, спавала, макако да је лакосана, Софија је имала још лакшу руку и све до најситнијега, сат, накит, сребро, све, трпала би у своју торбу, један тајни џеп који је покривала кецеља. Ако би кирајџија био будан она би се вратила из собе извињавајући се да је погрешила; а ако би се разбудило док она још „ради“ она би, не збуњујући се нимало, потрчала к њему и загрлила га. „Ах, слатки Мими рекла би она, да те пољубим... ах! господине, опростите молим вас! Зар ово није број 17? Ја сам мислила да сам код мога љубавника“.

Једнога јутра неки чиновник, кога је хтела покрасти, случајно отвори очи и примети је до ормана; он се изненади али Софија поче своју улогу. Но, чиновник је био неки човек који је хтео да иско-

WWW.UNILIB.BS
УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

ристи називи пометњу. Ако се Софија успротиви звек новца може при борби одати циљ њене посете... а ако попусти опасност је још већа. Шта да ради? За сваког другог прилика би била врло незгодна, али за Софију није; лажју она се извуче и чиновник је пусти да изиђе; он је овом приликом изгубио само новчаник, сат, и шест пари сребрног посуђа.

Софија је била неустрашљива; два пута је падала у моје мреже; а после издржане казне узалуд сам пробао да је увучем у клопку: ма шта продузимао увек би успела да се извуче, толико је се чувала. И, што нисам више морао да се мучим да је хватам на делу, имам да захвалим једној врло срећној околности.

Изишав из куће у прозорје ишао сам преко пијаце Шатле и сретнем се лице у лице са Софијом; она ме заустави радосно.

— Добро јутро, Жиле; куда тако рано? Сигурна сам да ћеш *уцеглати* каквог *пријатеља*?

— Може бити... али извесно нећу тебе; него, куда ти идеш?

— Идем у Корбеј сестри, да ми нађе место у каквој кући; досадило ми се ићи у *шатронцу* (затвор), хоћу да будем *готивна* (поштена), Хоћеш да попијемо коју?

— Драге воље, али ја да платим; хајмо код Лепретра.

— Добро, како ти рекнеш, само да пожуримо да ми не измакне пошта; ти ћеш ме отпратити, јел' до улице Дофен.

Не могу, имам посла у Шапели, већ сам се одоцнио; све што могу то је да попијемо по једну, онако с ногу.

Уђемо код Лепретра. Пијући измењасмо неколико речи и рекнем јој збогом. „Збогом, Жиле, желим ти да успеш“, одговори ми она.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ИЗ СТРАНОГ СВЕТА

Екстрадиција малолетника у Белгији. У белгијском кривичном законодавству учињена је промена законом од 15. маја прошле године о заштити деце. Тај закон у последицама својим учинио је извесне промене и у погледу на екстрадицију малолетника до шеснајесте године

старости. — Члан 16. поменутог закона гласи: Ако малолетник, коме је мање од шеснајест година, учини какво дело, које се квалификује као кривично дело, он ће бити предат нарочитом судији за децу на поступак, а казна ће му бити замењене специјалном мером за његову заштиту, образовање или чување. — Речени закон ослобођава дакле малолетнике испод шеснајест година старости сваке праве кривичне одговорности, и њихова дела, ма какве природе да су, неће се у будуће у Белгији сматрати ни за праве злочине, ни за праве преступе или иступе. — Из овога излази, да за те малолетнике неће више важити белгијски закон од 15. марта 1874. године, па ни уговори међународни у колико се односе на малолетнике и на њихово чињење недопуштених дела и у колико би ти уговори били у супротности са белгијским законом о заштити деце од 15. маја прошле године а у складу са законом од 15. марта 1874. године. Према томе Белгија неће моћи тражити да јој се екстрадира малолетник испод шеснајест година стар, јер разлог за тражење такве екстрадиције отпада, пошто не може да буде речи о примени праве казне. Дакле као што белгијска влада неће моћи тражити од неке стране владе екстрадицију малолетника испод шеснајест година старости, тако исто неће моћи ни одобравати у будуће екстрадицију таквих малолетника.

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Суд општине сјеничке актом № 1283. од 6. маја ове године упутио је питање овакве садржине:

— У Уредби о Уређењу Ослобођених Крајева од 14. децембра прошле године предвиђено је, да кметови села суде све спорове о покретности и непокретности и потрице у општини у вредности до двадесет динара а општински председници од двадесет до педесет динара; међу тим у поменутој уредби ништа није предвиђено, да ли општински суд, састављен од председника, два кмета и деловође, може судити веће спорове од педесет динара, како је то предвиђено § 6. грађанског поступка, јер у члану 53. исте уредбе изрично је казано,

да окружни судове суде све грађанске парнице, које прелазе круг општинског суда (не помиње се председника). С тога је општински суд у недоумици, да ли има права суђења већих спорова од педесет динара, као и о томе да ли варошки кметови имају право суђења по поменутој уредби, пошто уредба предвиђа суђење за кметове села, па моли да му се по овоме да што скорије обавештење. —

Како је ово прво питање, које добијамо од једне општине из ново-заузетих крајева, то ћемо на исто одговорити, али уједно молимо полицијске и општинске власти из тих крајева, да се за потребна им обавештења обрађају, у циљу што једнообразније примене уредбе о уређењу ослобођених крајева и у циљу што једнообразнијег рада, Полицијском Одељењу Штаба Врховне Команде и то прописним путем.

По уредби о уређењу ослобођених крајева у свакој општини постоји општинска власт, а органи општинске власти јесу: председници општински, кметови, одборници (који сачињавају општински одбор), писари општински, и оружани општински служитељи. Ова уредба не предвиђа установу општинског суда онако, како он постоји по закону о општинама, састављеног од председника, два кмета и општинског деловође; према томе такав суд у ново-заузетим крајевима и не постоји. Судску власт у општини врше оделито председници општински а оделито кметови. По члану 7. ове уредбе општински председник суди све грађанске спорове о покретности и непокретности и потрице у општини у вредности од двадесет до педесет динара, а кметови до двадесет динара; по члану 9. ове уредбе сва иступна кривична дела, која су предвиђена у трећој части кривичнога закона, суде општински председници, али не могу изрицати већу казну од десет дана затвора или од сто динара ни код оних дела где је предвиђена и већа максимална казна. — За све остале грађанске спорове надлежни су окружни судови без обзира на прописе о надлежности из § 6. грађанског судског поступка. Истина по тексту члана 53. поменуте уредбе могло би се извести, да у ново-заузетим крајевима постоје прави оп-

штински судови као по закону о општинама, јер у томе члану уредбе стоји да »окожни суд суди све грађанске парнице које прелазе надлежност општинских судова« и т. д., али такав би закључак био погрешан, пошто се овде нису имали на уму колегијални судови из закона о општинама већ судови састављени од једног судије како је то предвиђено чланом 7. уредбе. — Наше је дакле мишљење, да општински судови могу бити састављени једино од председника или од једнога кмета, и да њихова надлежност у грађанским споровима престаје чим вредност спора прелази педесет динара.

Што се тиче тога, да ли варошки кметови имају права суђења по поменутој уредби, пошто уредба предвиђа само суђење од стране кметова села, објашњивамо, да су и варошки кметови надлежни за суђење грађанских спорова до двадесет динара. Ово се изводи по томе, што уредба и не предвиђа нарочите варошке кметове већ су они исто што и сеоски кметови, и што уредба не прави разлику између председника сеоских и председника варошких општина, већ сваком председнику додаје надлежност расправљање грађанских спорова у вредности од двадесет до педесет динара, не предвиђајући изрично ко ће у варошким општинама судити спорове испод двадесет динара (члан 4. и 7. уредбе). Кмет, било варошки било сеоски, кад заступа председника општинског, суди и грађанске спорове од двадесет до педесет динара, али не у својству кмета већ у својству заступника председника општинског (члан 4. уредбе).

Суд општине ландолске актом № 76. од 28. јануара ове године упутио је овакво питање:

Приликом израде азбучног гласачког списка за 1913. годину уведен је у исти и А. Б. Ово лице је као деловођа општински у 1910. години учинило утају државне порезе и општинског приреза од неколико хиљада динара. Утаја је констатована, и окривљени је стављен у притвор, који је одобрио и првостепени суд. Предмет његове кривице још није расправљен, али је окривљени пуштен из притвора на поправку здравља, пошто је болестан, и тако се већ одавно налази

у слободи. Пита се: треба ли ово лице да остане уписано у азбучни гласачки списак, и треба ли општинска власт да спречи, да не гласа на општинском збору?

Одговор:

Немају право гласања на општинском збору они грађани, који су у затвору или притвору због злочиних дела или због преступних дела, која повлаче губитак грађанске части — члан 32. тачка II. 2. закона о општинама. Према томе означено лице, ако је стављено у притвор због утаје државне порезе и општинског приреза и ако то решење није доцније поништено, не може имати право гласа на општинском збору, па по томе није га требало ни увести у гласачки општински списак. Како је пак исто лице већ уведено и за ову годину у гласачки списак, то се њему не може бранити право гласа све док из гласачког списка по прописима о томе из закона о општинама не буде избрисан. У сваком случају општински суд би добро урадио, кад би претходно извидео, да није кривица овога лица дефинитивно расправљена. Ако се то лице налази и сад под истрагом или под судом па је из притвора пуштено на јемство према §. 131. в. кривичног судског поступка, на њега се ипак односи наређење из члана 32. закона о општинама, по коме не може уживати активно право гласа у општини.

к.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА, КАСАЦИОНОГ СУДА, И ВИШИХ ВЛАСТИ

Купац не може држати имање купљено на јавној лицитацији пре него што положи куповну цену или документа по § 483. грађ. поступка, на основу чега му се тапија издаје.

Д. П. представио је среској власти, како је иста још пре неколико година по гласу протокола лицитације изложила продаји непокретно имање његовог оца за наплату разних дугова, и да је ово имање уступљено на лицитацији М. Л-ићу као интабулисаном повериоцу, који се од тада населио на овом имању, али који никако није положио власти куповну цену нити јој поднео оправдајућа документа, која би му се од стране извршне власти при-

мила у место готовог новца, — па је молио да среска власт силом закона истисне овог купца из имања неплаћеног. Купац Л-ић изјавио је, да он ово имање држи по праву куповине.

Срески начелник расмотривши односна акта продаје уверио се, да је ово имање по протоколу извршене лицитације уступљено Л-ићу, и да овај купац није извршној власти положио куповну цену нити поднео оправдајућа документа, која би му могла послужити у место готовог новца, па да према томе и није добио тапију на купљено имање. С тога је среска власт својим решењем наредила купцу, да се са овог имања као незаконити и несавесан држалац уклони, јер ће га иначе власт силом закона са имања уклонити. — Решење ово одобрило је окружно начелство, али је по изреченој жалби купчевој Министар Унутрашњих дела то решење поништио нашавши, да није на закону основано са ових разлога:

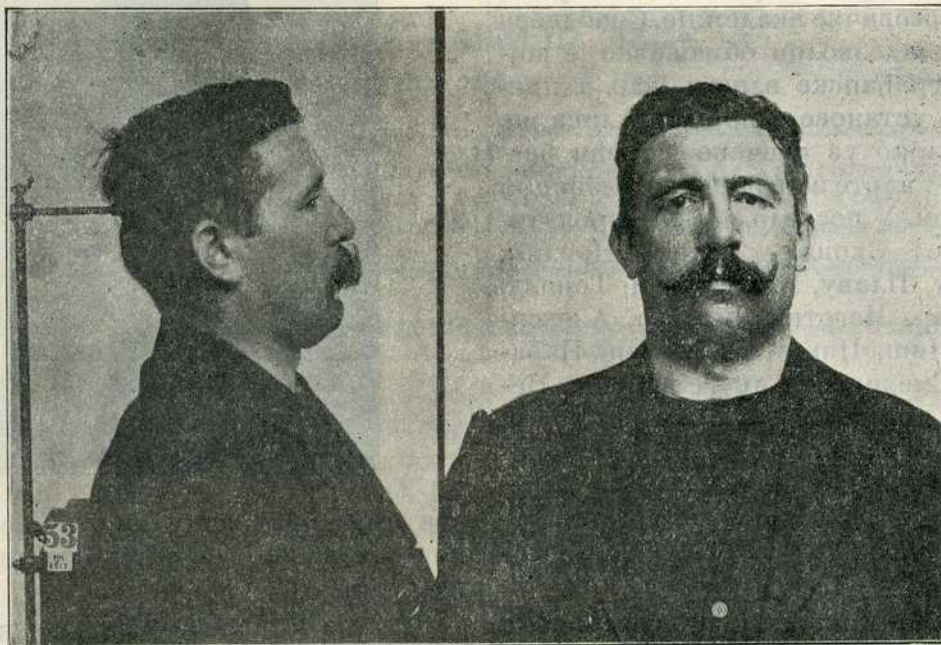
Полицијска је власт у року одређеном у § 483. грађанског судског поступка требала да позове жалиоца као купца да положи куповну цену или, ако то не би било потребно услед узрока, које поменути законски пропис предвиђа, онда место гововог новца да поднесе потребан одговарајући докуменат. Тек по томе је извршна власт требала да оцени доказе и наводе заинтересованих лица и одлуку донесе придржавајући се § 306. грађанског судског поступка. Овако међутим није поступљено.

Поступајући по овим примедбама Министровим, извршна је власт позвала купца да у прописном року положи куповну цену, па кад овај то није учинио нити поднео признаницу или докуменат који бу му се имао примити у место готовог новца, изговарајући се, да је он исплатио извесне неинтабулисане дугове свога дужника, чије је имање продавано, извршна је власт на основу § 200. и 201. грађанског закона и § 483. грађанског судског поступка решила: да се купац уклони из овога имања, за које није положио куповну цену. — Ово решење постало је извршно, јер је и Државни Савет одлуком № 1047./13. утврдио, да је решење на закону основано.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Лице чију слику износимо ухваћено је у Бреслави, и стављено у притвор због лажних исправа и покушаја преваре.

Хенри Дибоа.

На саслушању изјавио је да се зове *Хенри Дибоа*, да долази из Београда, где је био крајем фебруара месеца тек. год. портир у хотел

Управу града Београда с позивом на бр. 10.340.

Милан Јефтовић — Јовановић.

»Солуну« а раније портир у једном нишком хотелу.

Међутим Управа Града Београда је утврдила да ово лице није било портир у хотел »Солуну;« даљом

истрагом утврдило се да је у Нишу долазио и нудио се у два хотела за портира, али није примљен.

Па како се сумња да ово лице и у Србији није вршило преваре, то се позивају све полицијске и општинске власти — и грађанство да ако што о њему знају, известе

Из Великог Градишта допутовало је у Пожаревац 2. овог месеца једно непознато лице престарљајући, да се зове Милан Јефтић, правник из Београда. Пошто је ово лице

На основу притежања сточних пасоша не могу се одузимати волови од неког лица без обзира на друге околности.

Ј-ић поднео је полицијској власти два сточна пасоша и молио средског начелника, да се на основу истих одузму његова два вола, која је дао на послугу Р-ићу. Саслушан по овоме предмету Р-ић је на протоколу изјавио, да се волови налазе на раду и да су волови његова својина јер их је купио и цену куповну исплатио. Средски начелник, не оцењујући друге доказе и разлоге, на основу сточних пасоша, од стране молиоца поднетих, као јавних исправа по §§ 178. и 187. грађанског судског поступка, донео је решење, да се ова два вола одузму од Р-ића и прераду молиоцу као сопственику.

По жалби Р-ића начелство окружно је одобрило ожалбено решење средског начелника, али је то решење поништио Министар Унутрашњих дела нашавши, да не одговара закону са ових разлога:

Кад се из саслушања, које је жалилац приложио види, да је се жалилац обвезао, да плати своме повериоцу, потражиоцу волова Ј-ићу, означени дуг и кад исти исплати, да је Ј-ић дужан дати му воловске билете и меницу као исплаћену, на шта је и Ј-ић пристао, онда код такве изјаве парничних страна, која је учињена у општинском суду, и код изјаве жалиоца на протоколу код средског начелника, да је волове платио, — не може полицијска власт на прост захтев молиоца Ј-ића, да одузима волове од Р-ића, докле не би постојала о томе судска одлука или решење административне власти како предвиђа § 491. и тачка 4. § 465. грађанског судског поступка.

У смислу ових примедба Министрових средски начелник је донео ново решење, којим је молиоца одбио од тражења уступања волова и упутио га на редовну парницу код надлежног суда за доказивање свога спорнога права на волове. — Ово решење постало је извршно према одлуци Државног Савета № 7859./12. јер га је и Државни Савет одобрио.

А.

било сумњиво, учињена је истрага и утврђено је да је ово лице *Милан Јефтовић — Јовановић*, који је раније кажњаван због превара. Извршеним претресом код њега нађена је поред новца једна дозвола црквене власти за путовање ради упознавања старих манастира, која је гласила на Милана Јефтовића, правника бечког универзитета, и Стевана Бајића, ђака трговачке академије. Снабдевен оваквом дозволом обмањивао је војне и грађанске власти, као и приватне установе и поједина лица, па је добијао уз новчане помоћи бесплатне карте за возњу жељезницом и лађом. У последње време пропутовао је: Скопље, Битољ, Прилип, Врању, Плану, Младеновац, Тополу, Зајечар, Неготин, Ваљево, Алексинач, Ниш, Пирот, Радујевац, Параћин, Смедерево и друге вароши. Негде се представљао као студент родом из Кучевишта код Скопља. — Именовани је од раније познат као варалица, и његову слику од пре три године износимо. Сада се налази у затвору.

Ко би имао да јави што о овоме лицу, или да што тражи, — треба да се одмах обрати начелству округа пожаревачког с позивом на његов акт № 3468. од 5. маја ове године.

ПОТЕРЕ

Милутин Н., берберски раденик из Јагодине извршио је крађу берберског алата Зорки ж. Димитрија Банковића берберина онд.

Милутин је стар 32 год., раста средњег, у опште плаво-смеђ, косе гргураве; од одела има капут пегав, војничке суре панталоне, на глави суру војничку шајкачу, на ногама половне ципеле и турски увијене чојане тозлуке.

Депеша начелника среза јагодинског Бр. 7233.

Риста Стојковић, зв. „Дампор“, бив. кафеџија из Врање, извршио је убиство па побегао.

Стар је 50 година, средњег раста, црномањаст, плавих очију, по лицу пегав од богиња; од одела има гуњ и чакшире.

Депеша начелства округа врањског Бр. 3972.

Борисав — Боривоје Станковић, осуђеник београдског казног завода, чију слику износимо, побегао је.

Родом је из Ђуприје, средњег раста, очију жућкасто-плавих, косе затворено плаве; од особених зна-

кова има: брадавицу маљаву величине сочива за 5 см у лево од левог угла уста.

Депеша Управе београдског казног завода Бр. 1733.

Јоксим Ристић из Шума, одговара за опасну крађу.

Јоксим је средњег раста, пун, црномањаст, косе проседо црне и бркова проседо црних; на десном оку има белу флеку.

Депеша начелника среза лепеничког Бр. 3751.

Јанош Ваос, обућар из Босне, аустријски војни бегунац извршио је опасну крађу па је побегао.

Стар је 24 год., обичног раста, плав; у грађанском црном оделу.

Депеша начелства округа ваљевског Бр. 3465.

Непознати варалица 9. тек. месеца на брзом возу који је ишао из Београд за Ниш, у близини Јагодине покрао је Душана Ђорђевића из Призрена, и однео му 2.700 динара у српским новчаницама од по 100 динара.

Варалица је сувоњав, црномањаст, у оделу грађанском, на глави има црн шешир.

Депеша начелника среза беличког Бр. 7520.

ТРАЖИ СЕ

Филип син Милене уд. *Јов. Радовановића* из Витежева, отумарао је.

Стар 20 год., средњег раста, косе плаве, очију плавих и у лицу плав;

кад говори замуцкује; од одела има гуњ и чакшире од сурога сељачког сукна, на глави шешир а на ногама опанке.

Депеша начелника среза ресавског Бр. 5319.

НАЂЕНИ ЛЕШЕВИ

У атару општине печанске нађен је леш непознатог човека, кога је вода избацила. Стар је 28-30 година, средњег раста, очију зелених, косе и бркова црних, обријан и кратко потшишан. Од одела нађене су на њему само гаће од американер платна заврнуте до колена, опасан кајишима у којима је нађен омањи нож и новчаник са 9 крона у сребру.

Депеша начелника среза пожаревачког Бр. 4865.

У атару села и општине Варварина, нађен је леш једног женског детета.

Старо је 10-12 год., малог раста, лица округла, црномањасто, косе дуге, очију црних, обрве црних, лица бела, без икаквих других знакова.

Депеша начелника среза темнишког Бр. 4122.